

Poznań, 30 września 2022 r.

Szanowny Pan Poseł
Tomasz Ławniczak
Przewodniczący Komisji STiPR

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 19 września br. w sprawie załączonego do pisma projektu ustawy o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach RP w Komitecie Regionów Unii Europejskiej uprzejmie informuję, że obradujący na posiedzeniu w dniu 23 września br. w Hrubieszowie Zarząd Związku zaopiniował projekt **negatywnie**.

Uzasadnienie:

Obecny model współpracy samorządu i rządu oraz zasady wyłaniania reprezentacji strony samorządowej w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego funkcjonuje od r. 1993, początkowo na podstawie rozporządzeń premierów, a od 2005 r. na podstawie ustawy.

Uzasadnieniem dla kształtu strony samorządowej było **zawsze umożliwienie przedstawiania swojego stanowiska różnym kategoriom jednostek samorządu terytorialnego**, których problemy i interesy są **zróżnicowane**, a w niektórych kwestiach nawet **odmienne i rozbieżne**. W pracach legislacyjnych to zróżnicowanie wymaga zawsze rozpoznania i rozpatrzenia, aby prawo dotyczące samorządu terytorialnego uwzględniało potrzeby różnych społeczności lokalnych i regionalnych.

Trzeba podkreślić, że stowarzyszenia regionalne, zarówno współdziałające w OPOS jak i pozostałe, reprezentują samorządy lokalne (gminy i powiaty) i odgrywają znaczącą rolę w dialogu z władzami swoich regionów i wojewodami. Poprzez OPOS, który od lat korzysta ze statusu obserwatora, mogą dodatkowo uczestniczyć w dialogu na szczeblu ogólnopolskim. Ponadto wiele jednostek jest członkami tak stowarzyszeń regionalnych jak i ogólnopolskich. Nie jest także możliwe, by OPOS wyznaczał przedstawicieli do Komitetu Regionów UE, ponieważ – zgodnie z przepisami – mogą ich wyznaczyć tylko organizacje zrzeszające bezpośrednio jednostki samorządu terytorialnego, a nie stowarzyszenia tych jednostek.

Organizacja reprezentująca wszystkie kategorie JST, jaką jest ZSP, będzie z założenia „uśredniała” opinię swoich członków albo uwzględniała stanowisko tych jednostek, które mają w niej przewagę liczebną. Nie sposób jednak nie zauważyć również, że ZSP zrzesza przede wszystkim samorządowców z jednej partii. Jego założyciele wprost podkreślali, że przynależność do PiS albo popieranie tej partii jest kryterium członkostwa w stowarzyszeniu. Uważamy, że przynależność partyjna nie powinna być wyznacznikiem działalności stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego.

Powołanie się w uzasadnieniu projektu na przykład organizacji skandynawskich jest nietrafny (Dania – dwa związki, Finlandia – szczebel regionalny sam w sobie jest reprezentacją gmin, więc tylko one mają swoje stowarzyszenie). Ponadto można przywołać przykłady innych państw europejskich, w których nadal działają związki reprezentujące różne kategorie JST (Niemcy, Austria, Hiszpania, Szwajcaria, Włochy). Całkowicie nietrafny jest przykład CEMR, który zrzesza narodowe stowarzyszenia JST (jej członkami są ZMP i ZPP), przypominając w skali europejskiej OPOS. CEMR nie jest reprezentowany w strukturach UE.

Za Zarząd Związku

Do wiadomości:

Szymon Wróbel, sekretarz KWRiST

Marek Wójcik, sekretarz KWRiST

Prezes Związku